

není vyhrazen nárok, aby čs. republika převzala zaopatřovací požitky jim býv. rak. státem přiznané.

Stěžovatelka sama tvrdí, že domovskou příslušnost v O. a vůbec na území republiky čs. nabyta teprve r. 1919, — neměla ji tudíž nejpozději 1. ledna 1916 — nemá proto nároku na převzetí zaopatřovacích požitků, a nelze v nař. rozhodnutí toto převzetí odpírajícím shledati nezákonnost.

Č. 5023.

Učitelstvo : * Nárok na připočtení 10 let při pensionování podle prvního odstavce §u 29 zákona č. 274/1919 má učitel národní školy jen tehdy, je-li neschopen nejen k výkonu učitelské služby, nýbrž zároveň též k výkonu jakékoli živnosti (výdělku).

(Nález ze dne 17. října 1925 č. 18.999.)

V ě c: Karel G. v D. (adv. Dr. B. Mautner z Prahy) proti ministerstvu školství a národní osvěty o připočet 10 let do pense.

V ý r o k: S t í ž n o s t s e z a m í t á j a k o b e z d ů v o d n á.

D ů v o d y: Min. škol. zamítlo nař. rozhodnutím v pořadu instančním nárok st-le, uplatňovaný z důvodu prvního odstavce §u 29 paritního zákona z 23. května 1919 č. 274 Sb., aby pro nastalou nezaviněnou duševní chorobu, která způsobila jeho neschopnost vykonávat další učitelskou službu, bylo připočteno pro výměru výslužného k jeho započítatelné době služební 10 let. Svůj výrok odůvodnilo tím, že tu není dán onen předpoklad prvního odstavce cit. §u 29, aby st-l též byl neschopným vykonávat jakoukoli živnost.

Rozhoduje o stížnosti řídil se nss těmito úvahami:

Stížnost namítá jediné, že žal. úřad vychází z mylného právního názoru, vykládáje normu prvního odstavce cit. §u 29 v ten rozum, jakoby bylo předpokladem zápočtu, aby se neschopnost způsobená duševní chorobou týkala nejen výkonu učitelské služby, nýbrž současně i výkonu jakékoli živnosti. Ve skutečnosti podle doslovného znění zákona, které nezavdává příčiny k nejmenším pochybnostem, prý při nezaviněné duševní chorobě postačuje k opření učitelova nároku na připočet buď neschopnost k výkonu učitelské služby a n e b neschopnost k výkonu jakékoli živnosti, takže neschopnost v poslednějším směru požaduje se jen tehdy, není-li tu neschopnosti k službě učitelské. Že st-l stal se neschopným k službě učitelské, jest však mimo spor.

Na sporu jest tedy jediné výklad normy prvního odstavce § 29 par. zákona. Norma tato zní doslovně: »Oslepne-li učitel nebo trpí-li duševní chorobou, aniž toho úmyslně zavinił, takže jest neschopen vykonávat další službu neb jakoukoli živnost, připočte se mu pro výměru výslužného k jeho započítatelné době služební 10 let.« Ježto úřad st-li, který — jak nesporno — jest pro duševní chorobu neschopen k výkonu učitelské služby, odpírá nárok na zápočet z důvodu, že není též neschopen k výkonu jakékoli živnosti, jest zjevno, že stížnost správně tvrdí, že úřad nárok na sporu jsoucí váže na podmínku, aby byly uskutečněny o b a uvedené v zákoně vylčené předpoklady.

Nss dospěl však k názoru, že výklad přijatý úřadem jest správným a že nelze přisvědčiti výkladu stížnosti, podle něhož by se musilo počítati s absurdní eventualitou, že by nějaká duševní choroba, která jest překážkou výkonu živnosti, resp. jinému výdělku, nečinila učitele neschopným k službě učitelské a on ani pro tuto chorobu nebyl pensionován. Že výklad přijatý úřadem jest správný, o tom nelze pochybovati, přihlédně-li se náležitě ke konstrukci vedlejší věty — »takže jest neschopen vykonávati další službu nebo jakoukoli živnost«. Zákon tu za podmínku staví neschopnost pensionovaného k jakýmkoli výdělečným výkonům. Aby pak tuto svou disposici splnil, specialisuje zákon neschopnost tu kvalitativně, t. j. uvádí ony výkony, jichž úspěšnému provádění jest neschopnost na závažu. Zákon předpokládá pro nárok na zápočet, že jde především o neschopnost v učitelské službě. Podle povahy věci tomuto předpokladu nelze rozuměti jinak, než že jest předpokladem základním, který musí býti vždycky splněn, neboť zajisté nechtěl zákon přiznati učiteli nárok na přípočet, nebylo-li by tu ani podmínky, pro niž by musil býti normálně pensionován (srovnej § 50 zák. z 27. ledna 1903 č. 16 česk. z. z.). Než je-li tomu tak, pak předpoklad uvedený na druhém místě (neschopnost k výkonu jakékoli živnosti) nemůže značiti alternativu, nýbrž jen jakési plus, zákonem ještě mimo prvý předpoklad požadováné.

Již z toho plyne, že zákon požaduje kromě neschopnosti k učitelské službě, která jest požadavkem normálně se podávajícím, ještě i neschopnost k jakékoli živnosti. Za tohoto stavu sluší gramatikální spojení mezi rčením »jest neschopen« a předmětem této neschopnosti, vyjádřeným infinitivální vazbou, dávatí výklad, jaký by byl nutný, kdyby zákon na místě »jest neschopen« pravil »není schopen«, a vycházeti z toho, že musí jíti o učitele, kterého nelze označovati za schopna, aby mohl konati své povolání anebo alespoň živnost, resp. že slůvko »nebo« ve slovní konstrukci zákona nemá významu disjunktivního, nýbrž má význam konjunktivní, tak jako kdyby tam stálo »a«.

Této dikce, totiž spojky »a« — »und« užívá také § 62 úřednické služ. pragmatiky, jenž zřejmě byl vzorem textování § 29 par. zákona a když tato dikce — »und« pojata byla i do německého překladu § 29 par. zákona, pak nemůže býti pochybnosti o tom, že názor žal. úřadem zastávaný jest v souhlasu se zákonem.

Č. 5024.

Dávka z přírůstku hodnoty. — Církevní věci: Při převodu pozemku z majetku duchovní komunity na jiného nabyvatele, kterýžto převod se stal smlouvou uzavřenou sice před účinností dávkového řádu z roku 1922, ale schválenou dozorcím úřadem kultovým již za působnosti tohoto řádu, jest dávku z přírůstku hodnoty vyměřiti podle dávkového řádu z r. 1922.

(Nález ze dne 19. října 1925 č. 19.150).